



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntaxis Joa[n]nis Despauterij Niniuit[a]e Berga[rum] diui
Guinnoci ludimagistri**

**Spauter, Johannes de
Argentorati, Anno, M. D. XV.**

Cum datiuo accusatiuu[m] regentia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70853)

Gratulor, & quorum uix regula certa, quibus do
 Contingit, restat, placet, euenit, accidit & fit.
 Sufficit, & constat, libet, & liquet, & dolet, adde
 His uacat, & conducit, & expedit, & licet atq;
 Conuenit & prestat, sed dicito pertinet ad me
 Attinet & spectat recte coniungimus isti
 Reliquias dandi casus bene prosa recludet.

Omne uerbū acquisitiue positū, hoc est sic ut per ipm quis cōmodi
 tatē uel dānū, aut quid simile acquirere significet, regere pōt casum
 datiuū eius rei quę acquiri, aut cuius causa, uel pro qua, aut ppter
 quā aliquid fit, ut doce mihi petrū. i. ad petitionē meā uel propter
 me &c. sic em̄ ferme declarat dñs qñ est omnīū fere uerborū casus
 cōmunis, quorundā tñ est casus, pprius, ut blādiōr tibi &c. Vix autē
 est uerbū quod nō possit interdū regere dtm dñ exponi, ut dixim⁹
 Quædā autē cū actō regūt dtm nō oīno ut casum cōmunē, nam ali
 ter significat dtūs, cū dico, do tibi panē, & aliter dū dico amo tibi Ca
 tharinā, ideo subnectā quæ cū actō ferme petūt datiuū. actūs autē est
 qui in passiuā cōstructionē fit ntūs, datiuus qui illic manet immutat
 us, ut do tibi panē, datur tibi panis.

Cum datiuo accusatiuū regentiā,

Primo igit actm̄ cū dtō regūt uerba cōparandī, ut cōparo Virgiliū
 Homero, quod etiā cū ablatiuo per p̄positionē recte sic dicitur, cō
 paro Virgiliū cū Homero, & sit minoris cū maiore cōparatio poti
 us q̄ cōtra (ait Valla) Aequo & equiparo nōnulli putauerūt huc p
 tinere, qđ uerū esse nō credo, quia nōdū legere potui equiparo, uel
 equo te illi. sed bene equiparo magistrę uoce. equo te in hac rōid est
 sum tibi equal. Philel. li. xiiij. epi. Hac in re equabo te, uel fortasse etiā
 supabo. Cic. Nemo est qui me factis equiparare queat. Virg. in bu
 co. Nō calamis solū equiparas, sed uoce magistrū. Ideo nō pbatur a
 multis Alexāder dicēs. Prædictis egparātes, equare etiā significat cō
 tinuare, et tūc dtūs iūgit. Vir. Fœlix si ptinus illū Aequallet nōcti lu
 dū, sic equo domū solo. i. penitus destruo & deñcio. Secūdo dādī
 uerba. ut dono tibi equū, qđ p abltm̄ dicere potes. ponēdo datū in
 abltō & accipiētē in actō, sic dono te equo, q̄ orō tota est elegās. simi
 lem habet constructionē imptior, qđ etiā imptio dicit, & e seruat nō
 a, ut imptior tibi librū uel imptior te libro. Terē. in Adel. Sed quur
 cesso herā his malis imptiri. Idem in Eu. Plurima salute Parmenonē

Ioannis Despauterij Niniuite.

suū sumū impitgnato. Dicimus etiā impitior tibi de hac re, ut probat Macinel, ex quo plurima sumpimus, & partior uinū in socios. Virgi. lib. i. ænei. Socios partit in oēs Vina &c. i. diuido is, it. uel partem facio, aut distribuo. Plau. in Ali. Hanc quā nactus sum prædam cum illis partiā. Salu. Prouincias inter se partiuerāt. Dicimus enim partio actiue uel partior deponētaliter, sic impertio uel or. Cice. Huius rei aliquid tēporis impertias, id est impendas. Donamus gratis cū actō & dō ait Nebris, donamus præmij aut beniuolētię gratia cum actō & abtō, ut dono te ciuitate, id est efficio te ciuē, damus quocūq; modo, do tibi rem dono. i. dono tibi rem. Virgi. Fistula dametas dono mihi quū dedit olim, dō tibi epistolā ut feras ad aliquē, do ad te epistolā ut legas. Cice. Dedi illi ad te literas. In quibusdā hæc differentia non est, ut scribo tibi & ad te, sic respōdeo & mitto. Pli. Quū ad eos breuissime respōdissem, & significat posteri⁹ dicere, etiā significat cōuenire & parē esse cū eadē cōstruētōe. Pli. li. xxxvi. Struēturam ad normā & libellā, & ad ppēdiculū respōdere oportet. Virgi. Dicitis respōdent cetera matris. i. cōsentiant & cōformia sunt. Cice. in Tuscu. Nec tamē si q magnis ingenijs in eo genere extiterūt satis græcorū glorię respōderūt, id est accesserūt uel pares fuerūt. Hieron. ad Furiā. Et quibus nati sunt liberi suo generi respōderūt. i. similes fuerunt. Virg. Illa seges demū uotis respōdet auari Agricole. i. satisfacit Idem li. vi. Cōtra elata mari respōdet Gnosia tellus. i. respicit & contra posita est. Cice. treb. Cui quidē amorī utinā ceteris rebus possem amore certe respōdebo. i. satisfaciā uel par ero, do tibi panē a pistore non inepte dicit. Plau. in capti. Sequere me, uaticū ut dem a trapezita tibi. eadē opa a p̄tore sumas syngraphū, do tibi cōsiliū. i. consulo tibi. Idem in Epid. Si equū sit me plus sapere q̄ uos, dederim uobis consiliū cautū quod laudetis. do te morti. i. interficio te. Idē in merca. Me toxico morti dabo. Do tibi operā. i. ausculto te uel sollicitus sum ad te iuuandū. Idem in cap. Do tibi operā si quid est quod me uelis. do operā pecunię. i. studeo. do rem memorie. i. cōmēdo, trado, uel scribo. Gel. Cretes quocq; prælia ingredi solitos memorie datū est. Teren. do pro offero & obijcio capit dicens in Ecy. Profecto hoc sic est, ut puto omnibus nobis, ut res dant sese, ita magni atq; humiles sumus. do tibi fidē. i. promitto, habeo tibi fidē. i. credo. Teren. in Ecy. Si mihi fidē das te taciturā, dicā. dabo rem paucis. i. breuiter dicam. Terē. in Adel. Da te mihi. i. accōmodo te meę uolūtati. do pœnas. i. punior. do ueniā. i. cōdono, ignosco. do me in disciplinā. i. studeo. Ambro. Sed relictis oibus in disciplinam se ppheticā daret. Plura scribūt de hoc uerbo grāmatici, sed nobis sufficiūt nūc dicta. red

do etiā significat do, ut reddo tibi literas quas mihi Cicero ad te dedit, significat etiā facio, ut reddo te certiorē, & pducere, reponere, sed & regit datiuū cum actō, ut resigno, repēdo, refero &c. Tertio imperandi, iubendi & phibendi uerba, ut interdico tibi aquā. Iustinus lib. v. Cui paulo ante omnē humanā opem interdixerat. Sene. li. episto. lxxvij. Interdices mihi inspectionē rerū naturæ. Oui. lib. vi. meta. Cui quōdā regia coniunx Orbē interdixit. Sueto. de Nero. Et cum interdixisset ulum Amethystini ac tyrii coloris, pclusit cūctos negotiatores. Sene. lib. iij. de ira. Si iubes cesar statim illi domū meā interdica, sed frequentior usus est ut post datiuū iūgat abltūs, & significat maxime prohibere, ueluti interdico tibi aqua & igni. Sueto. in aug. Alteri ob ingrātū & maleuolū animū domo, & puincijs interdixit. Dicimus itē, interdicit mihi aqua & ignis, & iterdico aqua & igni, & impersonaliter, interdicit mihi aqua & igni. Cice. ad Pontifices pro domo sua. Veluti iubeatis, ut Marco tullio aqua & ignis interdica. Ibidē. Ut mihi aqua & igni interdiceret. Sueto. in Aug. Priusq̄ senatuscōsulto interdiceret. Et in Clau. Hi qbus magistratus puinciae interdiceretur. Pli. lib. iij. epist. Prisco in bienniū italia interdicitū. Idē in. iij. Quibus aqua & igni interdicitū est. Cū solo datiuo, significat ob stare. Cice. in Verrē actū. iij. Pater improbus cui nemo interdiceret possit &c. Iubeo tibi hāc rem. sic impero, p̄cipio &c. Iubeo te saluere. i. uolo te saluū esse. Virgī. Infandū regina iubes rehouare dolorē, id est rogas, populus iussit. i. decreuit. Quinti. pro dtō actm dedit dicens. Pater me iussit. Impero ab in & paro, quasi prorsus paro, significat iubeo. Quinti. hoc mihi imperaret. Mando memorię interdico quia pulchrū est, ut interdixit p̄sul sacerdotibus sacris. Interdixit senatus Petro ciuitate &c. Quarto uerba nunciandi & declaradi ut refero tibi hanc rem. i. dico tibi. sed refero ad te. i. in cōsultationē fero Quinti. Non rettulit ad matrē, nō p̄p̄inuos consuluit, nō amicos. Sed de his omnibus referā ad senatū, potius dicitur q̄ omnia hęc referam ad senatū, tamē utrūq̄ significat fero in senatorū cōsiliū. Item refero. i. reporto. Idem. Ad parentē arma nō rettulit. Cice. Si ad unū omnia referēda sunt. i. cōferenda & uni ascribenda. Refero te in hūc numerū. i. ascribo, refero in melius. i. cōuerto. refero tibi acceptū. i. fa teor me accepisse abs te. Cice. Vitā acceptā refert clemētię tuę. Imp̄sum tibi refero. i. de expensis rationē facio uel reddo. plura significat sed sup̄sedeo. Nota autē q̄ dicimus confero me ad uillā uel in uillā. sed cōfero me ad hominē, non in hominē, sed bene confero hominī uel in hominē beneficiū &c. ut contuli multa Catoni uel in catonē, id est multa dedi. Indico uētri bellū. i. denūcio. Bapti. Mantu. in buco.

Ioannis Despauterij Niniuite.

Fūde iterū. potare semel gustare, secūdus Colluit os potus, calefacta
 refrigerat ora Tertius. arma siti bellūq; indicere quartus Aggredit,
 quintus pugnat, uictoria sexti est. Septimus (œnophili senis hæc do-
 ctрина) triūphat, Indictus a. um. i. denūciatus. Indictū est bellū turcis.
 Indictus nomē. i. non dictus. Hora. Rectius iliacū carmen deducis in
 actū. Qz si pferes ignota indictaq; primus. Indico tibi hāc rem, id est
 ostēdo, hoc primū est, illud tertie, de q̄ mltā Cale. Denūciare est quoz
 uis modo nunciare, ideo differt ab indico. uide Calepi. si uis. Dico
 tibi, ad te, & erga te. plau. in Ali. Si quicq; falsi erga me hodie dix-
 ris &c. Hmōi uerba sunt. Aio, assero, edissero, declaro, prædico, expo-
 no, fari, interpretor, loquor, memoro, cōmemoro, narro, recito, legoz
 nuncio, promitto, scribo, spōdeo, uoueo, deuoueo, quod in malū fe-
 re capitur. Ouidi. Deuoueo capiti tristia bella tuo. Ideo Valla nō ps-
 bat illud Prisci. Deuoueo tibi opus Iuliane. manifesto, suggero &c.
 Sed affor, alloquor, & cōuenio nō habēt datiuū nisi forte cōmunē,
 ut alloquere mihi Petrū. i. ad petitionē meam. Cōuenio te, id est allo-
 quor &c. patebit. colloquor. inuenio apud Plau. semp cum actō, ut
 in Amphi. Te uolo uxor colloqui, rep̄sento me illi, rep̄it apud Co-
 lu. Sueto. & plures ait Lanci. Postremū. Verba subijciēdi, iungen-
 di, & alia prope plurima, quorū non cōstat mihi regula. Virgi. Im-
 pingit agmina muris. i. per uim illidit. Misceo aquā uino, præfero ui-
 num ceruissē. p̄pono te illi. Antepono te paulo. Addixi me morti.
 Tollis mihi laborē. i. aufers, tollis mihi librū. i. furaris uel surripis,
 unde tollij. i. fures apud Sene. Tollo e terra lignū. i. eleuo. Nero sus-
 tulit patrem. i. interfecit. unde est carmē apud Sueto. ex amphibolo
 mordax. Quis negat enēq; magna de gente Neronē. Sustulit hic ma-
 trem, sustulit ille patrē. Persuadeo tibi hoc, cōmodo tibi librū, qa idē
 ad me reuertit. mutuo tibi pecuniā, quia eadē ad me nō reuertetur.
 emo tibi librū. Teren. Quidā eunuchus quē mercatus fuerat frater
 Thaidi. Oro tibi ueniā, id est pro te, casus est cōmunis. Plau. in Bac-
 chi. Hanc ueniā illis sine te exorē. Idem dixit. Ego quidē ab hoc certe
 exorabo. Idē in Sti. Bibat tibi. impendo tibi pœnas. i. punior. Virgi.
 Cui pendere pœnas Cecropidē iussi. Renūcio tibi hanc rem. i. aperte
 nuncio & significo. renūcio litū. i. renuo & nolo litigare. Inuideo tibi
 gloriā, pulchra locutio. inquit Serui. in illud ænei. viij. Effœta senes-
 ctus. Inuidet imperiū. Et alibi. Liber p̄pineas inuidet collibus uuas
 Cice. Optimā nobis naturā inuidisse uideatur, Quintilia. dicit sic lo-
 quendū non esse, licet Cicero usurpet, sed paucos uideo aut nullos
 iam in hac p̄ceptione auscultare Quintili. Plī. neq; ego, ut multi in-
 uideo alijs bonū quo ipse careo. Apule. Mihi fortuna diuitias. inuis

dic. Diome. dicit etiā dici inuideo tibi gloriæ in grō, & inuideo tibi gloriā in ablatiuo, & inuideo tibi gloriā in actō, quod solum nobis placet. Inuideor & iubeor passim reperiri in thesauro testat Mancī. Hora. Ego quur acquirere pauca. Si possum inuideor. Plau. in Tru cu. Mauelim mihi inimicos inuidere, q̄ me inimicis meis. Nam inuidere aliū bene esse, tibi male esse miserū est, qui inuidet egēt, illi qui bus inuidet rem habēt. Inuisus datiuū regit, & significat odio habitū. Credo tibi rem. i. cōmitto. Virg. Ausus se credere cœlo. Subjicio mihi hęc rem, sic objicio, adiūgo, cōsulo, suadeo, uēdico. i. meum dico & c. oppono, pario, educo, deduco, acquirō, impignerō, obligo et cetera fere innumera. Maiore pfecto cura cōsiderare oportet est, q̄ dō fere cōtēta sunt, quorū bonā partē in litera exp̄ssimus. nā dicere oīa nō opis est nostrę. Ideo da ueniā lector nō oīa p̄cipit unus.

Verba datiuo fere contenta.

Primū igit̄ regunt datiuū cōposita a fore. i. futurū esse, ut utinā Ioannes afforet nobis, sic desore & prosore & c. Secūdo cōposita a sum ut assum pugnet̄ in pugna. Cice. in Phil. Omnibus his pugnis Dolabella adfuit. Idē de ora. li. ij. In Pauli pugna nō adfuerat, desum nuptijs & in nuptijs. Oui. in lb̄in. Causaq; nō desit, desit tibi copia mortis. Tul. li. xij. episto. ad Q. Valeriū. Nam nec in honoribus meis, laboribusq; unq; defuerūt. Insum fontī & in fonte. Sueto. in Tito. Cui nō minus auctoritatis inesset q̄ gratiæ. Terē. in Eunu. In amore oīa hęc insunt mala. hęc uerba prodest ad salutem. Plini. lib. ix. ca. xxvi. Allū ad multa curis p̄cipue medicamenta prodesse creditur, prosum tibi notū est, sic obsum, subsum, p̄sum & c. absum urbi & ab urbi. Ouidi. Vir mihi semper abest, Et Gratulor huic terræ q̄ abest regionibus illis. Luca. vij. Absumus a uotis. Et Ouidi. in arte. Adde q̄ insidię sacris a uatibus absunt, & sēpius certe ablatiuū poscit, dicimus etiā absum Italia, uel ab Italia utrūq; in ablatiuo. Sueto. in Cæsare. Italia abest. Tulli. lib. xv. episto. Abessemq; ab Amano iter unius diei. Terē. in Heaut. Menses abest dixit & Plau. in Must. triennū q̄ iam hinc abest. Virgi. lib. xi. Nec longis inter se passibus absunt. Cæsar. ij. lib. de bel. ci. hic locus abest a clyptis passuum, xxxij. milia. hic patent exempla regularum duarum regiminis accusatiui. Absentare non est barbarum pro abscondo, & abesse facio. Claudianus. Querique tale recessu Maluerit damnare decus, uetitamq; dearum Colloquio patris procul absentauerit astris. Plautus in Truculento dicit. Qui me futurum pro quid de me fiet. Adsum ad rem etiam resiste dicitur. Cato. Mulier ne ad rem diuinā adsiet. Supersum labori,